

MATERIAŁY KONFERENCYJNE

PODLASKIE FORUM BYDŁA

19-20.11.2016

„W JĘDRUSIOWEJ ZAGRODZIE”
PIĄTNICA K. ŁOMŻY

ORGANIZATORZY:

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
oraz

Podlaski Związek Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Przedsięwzięcie współfinansowane z Funduszu Promocji Mleka

19 LISTOPADA 2016 r. (SOBOTA)

godz. 11.30

Wykorzystanie genomiki w europejskiej hodowli bydła mlecznego

Prof. dr hab. Tomasz Strabel, prof. UP w Poznaniu, Centrum Genetyczne PFHBiPM
Katedra Genetyki i Podstaw Hodowli Zwierząt, Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu

Po latach rewolucyjnych zmian w hodowli bydła mlecznego związanych z wdrażaniem selekcji genomowej przeszliśmy w fazę bardziej ustabilizowaną, którą można krótko określić fazą szybkiego postępu genetycznego. Warto przyjrzeć się jak kształtuje się wykorzystanie genomiki w hodowli, szczególnie w krajach o zbliżonych uwarunkowaniach ekonomicznych - europejskich.

Selekcja genomowa podwoiła tempo postępu genetycznego w najważniejszych rasach mlecznych. Po stronie męskiej kolejne pokolenia młodych buhajów tak znacznie przewyższają osobniki wycenione na potomstwie, że wykorzystanie nasienia młodych buhajów przekracza 99%. Po stronie żeńskiej obserwuje się stały rozwój genotypowania. Jest on prowadzony z własnej inicjatywy przez hodowców ale też często wspierany przez partnerów, którzy chcą pozyskać męski materiał hodowlany (stacje unasienniania) jak i wyniki użytkowości nowych cech (kontrola użytkowości). Dzięki wsparciu ze strony partnerów hodowcy za genotypowanie płacą nawet tylko 20 EURO, co zachęca ich do współpracy i korzystania z technologii. Powszechną motywacją do genotypowania samic jest chęć podjęcia decyzji dotyczącej krycia nasieniem sortowanym.

Selekcja genomowa znacznie ułatwiła selekcję wśród samic, która podobnie jak u samców dotyczy coraz większej liczby cech ocenianych z coraz większą dokładnością. Selekcja pośrednia w kierunku zdrowszych wymion i nóg, dotychczas prowadzona przez liczbę komórek somatycznych i cechy pokrojowe nóg została znacząco ulepszona przez wprowadzenie oceny genomowej dla klinicznych i subklinicznych przypadków mastitis oraz ocenę zdrowotności racic. Warto zwrócić uwagę, że lista cech od dawna doskonalonych w innych krajach dla których w Polsce brak oceny jest długa: wytrzymałość laktacji, dodatkowe cechy płodności, zawartość laktozy w mleku, kliniczne i subkliniczne mastitis, szybkość doju, temperament, użytkowość mięsna, lokomocja, masa ciała, kondycja, przebieg porodu i zdrowotność cieląt. Do aktualnie dodawanych cech należy przydatność do robotów udojowych, zdrowie racic, ketoza, pobranie paszy, choroby związane z płodnością. Tak ogromna liczba cech może być skutecznie doskonalona dzięki indeksowi ekonomicznemu, powszechnemu w krajach europejskich, który umożliwia przeprowadzenie porównania wartości hodowlanej w jednostkach monetarnych. Należy podkreślić, że tak ogromna liczba ocenianych cech nie byłaby możliwa gdyby nie zaangażowanie hodowców w ich gromadzenie.

Dodatkowo genomikę wykorzystuje się do dokładniejszego szacowania in-bredu oraz wykluczania pochodzenia oraz wskazywania rodziców, dodatkowo pozwala łatwiej ograniczać ujawnianie się wad genetycznych. Jednak głównym motywem prowadzenia genomowania pozostaje poszukiwanie najbardziej wartościowych zwierząt. W tym zakresie spada znaczenie Interbullu na rzecz

międzynarodowej wymiany genotypów i obliczania wartości hodowlanej w skali danego kraju. Wykonuje się to w ramach współpracy między poszczególnymi krajami lub grupami krajów. Dzięki temu hodowcy mogą wybierać najlepsze młode buhaje z ogromnej ich stawki dokładnie ocenionej. Genomika stała się codziennością na szeroką skalę.

19 LISTOPADA 2016 r. (SOBOTA)

godz. 12.40

Nowe technologie wdrażane przez Centrum Genetyczne zwiększają efektywność korekcji racic.

dr Katarzyna Rzewuska
Centrum Genetyczne PFHBiPM

Straty związane z wystąpieniem pojedynczego przypadku schorzenia racic szacowane są w Holandii na 290 złotych i wynikają z brakowania krów, obniżenia produkcji mleka, pogorszenia wyników rozrodu oraz zwiększenia podatności na infekcje. Obejmują one także koszty związane z leczeniem i działaniami profilaktycznymi. Z tego względu podjęcie działań prowadzących do poprawy zdrowotności racic w stadzie jest niezmiernie istotne dla maksymalizowania zysków z produkcji mleka. Stało się to motywacją do rozpoczęcia realizacji projektu "CGen korekcja".

W ostatnich latach podejmuje się coraz więcej inicjatyw propagujących prawidłowe wykonywanie korekcji racic. W pokazach coraz częściej biorą udział hodowcy zainteresowani metodami przeprowadzania korekcji funkcjonalnej. Dzięki temu wzrasta świadomość tego jak dużym wyzwaniem jest praca korektora i jak dużego doświadczenia wymaga jej wykonywanie. Jednocześnie hodowcy zyskują umiejętność właściwego ocenienia wykonanej usługi, co jest niezmiernie istotne dla nawiązania długotrwałej współpracy między hodowcą a korektorem. Współpraca taka stanowi podstawę w dążeniu do zapewnienia

odpowiedniego statusu zdrowia racic w stadzie. Prawidłowe przeprowadzenie cięć prowadzi do uzyskania oczekiwanych efektów profilaktycznych, jednakże równie istotne jest leczenie indywidualnych przypadków wystąpień schorzeń. Nadal niedoceniana jest rola korekcji racic jako źródła informacji w zarządzaniu. Rozpoznanie tego jakie schorzenia pojawiają się w stadzie stanowi pierwszy krok w kierunku ustalenia przyczyn występowania problemów z racicami, a tym stwierdzenia czy są one związane z warunkami utrzymania czy błędami żywieniowymi.

Opracowywana przez Centrum Genetyczne aplikacja internetowa „CGen korekcja” ma na celu dostarczenie hodowcy czytelnych podsumowań i raportów pozwalających na przedstawienie klarownego obrazu sytuacji w stadzie. Na podstawie informacji pochodzącej od korektora możliwe jest stwierdzenie jaki % zwierząt w stadzie dotknięty jest schorzeniami racic, jakie choroby występują najczęściej i których nóg dotyczą, w jakich fazach laktacji czy grupach zwierząt problem występuje z największym nasileniem oraz które zwierzęta charakteryzują się zwiększoną zapadalnością na schorzenia racic. Możliwe jest także określenie genetycznych predyspozycji w tym za-

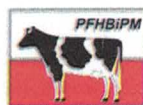

kresie, gdyż badania przeprowadzone na świecie wskazują, iż podatność na choroby racic jest odziedziczalna. Oznacza to, że uwzględnienie informacji o występowaniu schorzeń racic w indeksie selekcyjnym pozwoli na uzyskanie zwierząt o zdrowszych racicach. Trend taki w ostatnich latach obserwujemy na świecie jednak Polska ustępuje w tym zakresie innym

państwom. Wynika to z braku krajowej bazy danych zawierającej informacje o występowaniu schorzeń. Rejestrowanie wyników korekcji racic za pomocą aplikacji "CGen korekcja" pozwoli na przeprowadzenie analiz genetycznych i poprawę skuteczności pracy hodowlanej mającej na celu zwiększenie odporności krów na choroby.

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

ul. Żurawia 22

00-515 Warszawa

Tel. (22) 502-33-43

Fax (22) 502-33-44

e-mail: sekretariat@pfhb.pl